

Vierde Bijbelstudie uit het boekje van ds. W. Visscher 'Gebeden', hoofdstuk 5 (en 6)

Zingen: Psalm 141: 1

Gebed

Lezen: 1 Samuël 1 : 4 – 18

Mededelingen: zie briefje van de secretaresse

Rouw bij familie van Groningen, overlijden moeder van Groningen.

Rouw bij familie Blaak-Boer, overlijden van de vader van Margreet Blaak

Inleiding

Hanna gaat bidden

Het kleineren van Peninna is voor Hanna te veel geworden. Ze is overstelpt van verdriet. We zeggen weleens dat nood bidden leert, maar dat is niet altijd het geval. Het kan ons ook verharden. Maar hier bij Hanna is het anders, zij moet haar hart gaan uitstorten voor de Heere en waar kan ze dat beter doen dan in het heiligdom, waar de Heere wil wonen? Daar gaat ze heen. Wat doet ze dan? Als ze in het heiligdom is aangekomen, buigt ze zich ter aarde neer en geeft uiting aan haar smart. Waar ze geen erg in heeft door haar verdriet en tranen dat ook de hogepriester Eli in het heiligdom is. Meestal wordt er hardop gebeden, maar haar bidden is een gebed in stilte. Het is wel zo, dat haar lippen bewegen, en aan haar hele houding is te zien dat ze in diepe concentratie is op de dingen die ze tot de Heere zegt. Voor Hem stort ze haar hele hart uit, met alles wat haar innerlijk bezet. Wat is haar smart? Ze heeft nog steeds geen kind, maar het ergste is, dat ze ook geen enkele verwachting heeft dat dit nog een keer zal veranderen. Is het dan alleen haar kinderloosheid dat haar uitdrijft tot God? Er is meer, veel meer. We mogen Hanna rekenen tot een van de ware vromen in het land. Net als haar man, Elkana, mag ze horen tot het overblijfsel dat in deze tijd van geestelijk verval aan de Heere en Zijn dienst vast blijft houden. Het grijpt haar bijzonder aan dat het volk zo ver bij de Heere is afgeweken en dat de Heere niet krijgt waar Hij recht op heeft. Juist hier in Silo, bij het heiligdom des Heeren is de afval merkbaar en tastbaar. We lezen dat hier gruwelijke dingen gebeuren: dat heeft ze telkens met eigen ogen kunnen constateren. Juist ook deze grote nood is het die haar eveneens tot de Heere uitdrijft. Haar eigen persoonlijk leed en het lijden onder de vele zonden van haar volk mag ze uitspreken voor de Heere.

Waaruit bestaat haar gebed dan, wat bidt ze? Zeker ze vraagt om een kind. Of de Heere alsnog een wonder zal willen doen en haar in haar onvruchtbaarheid toch een kind zal willen geven. Maar ze begeert dit kind niet voor zichzelf. Het is niet haar bedoeling dat dit kind alleen de vervulling van haar moederlijk verlangen zal brengen. We mogen op iets hogers zien. Haar vragen om een kind is een bijzonder vragen. Hoe vraagt ze dat dan? Ze bidt om een mannelijk zaad, zo lezen we. Let wel, dat dit niet hetzelfde is als wanneer ze om een zoon zou hebben gevraagd. 'Mannelijk zaad' mogen we niet gelijk stellen met 'zoon'. Het is

geen synoniem. Want bij nauwkeurige lezing, bidt Hanna in feite om een verlosser. Letterlijk spreekt ze van 'een zaad der mannen'. Zulke uitdrukkingen komen we ook tegen in Psalm 37:28 ('zaad der goddelozen') en in Jesaja 1:4 ('zaad der boosdoeners'). Daarmee wordt bedoeld 'de goddeloze' en de 'boosdoener'. Hanna vraagt om een man, verlosser, iemand die machtig is om voor verlossing te zorgen. Ze denkt in dezelfde woorden als Paulus als hij in 1 Korinthe 16:13 zegt; 'houdt u mannelijk'. Daar gaat het bij Hanna om. Weliswaar zal het haar kind zijn, maar bovenal iemand die met Gods hulp voor verlossing zal zorgen voor dit diepgevallende volk. Iemand die volledig, geheel in de dienst des Heeren zal staan. Geheel in de dienst des Heeren staan is ook haar hartelijke wens. Let eens op dat zij in vers 11 driemaal het woord dienstmaagd noemt. Als dienstmaagd wil ze dan ook graag kind voortbrengen, dat ook in Gods dienst zal staan. En dat niet voor een tijdje, maar zijn leven lang. Dat is ook de reden dat ze in haar gebed tegelijk een gelofte doet. Welke gelofte? Deze gelofte dat de zoon die ze van de Heere vraagt, smeekt zijn leven lang een Nazireeër zal zijn. Iemand die helemaal aan de Heere en Zijn dienst zal zijn toegewijd. Al gebruikt zij de naam Nazireeër niet, de inhoud daarvan bedoelt ze wel. Wat noemt ze wel? Het haar van haar kind, zo belooft zij, zal nooit geknipt of geschoren worden. De vereisten van het Nazireeërschap lezen we in Numeri 6:2. Het ongeschoren haar is een zichtbaar teken dat dit kind een aan de Heere gewijde is. Hier hoeven zelfs geen woorden aan gebruikt worden, want zonder woorden is zo iemand een getuigenis voor de Heere en Zijn dienst.

Het kind van Hanna, zal straks een Nazireeër zijn. Maar nog meer. Omdat hij ook de zoon is van een Leviet (van Elkana) zal hij zijn leven lang tot het werk van een Leviet worden afgezonderd. En niet zoals dat officieel gebeurde vanaf zijn dertigste jaar en maximaal, hooguit tot zijn vijftigste. Nee, levenslang zal hij in die dienst mogen staan.

Nu de vraag: gelooft Hanna dat God machtig is haar wens te vervullen? Ze is al zo lang kinderloos gebleven en al jaren bad ze om een kind. Toch heeft de Heere God haar nooit de vervulling van die wens geschonken. Houdt ze nu nog vol dat de Heere bij machte is om dit te doen?

Zeker wel, want ze noemt de God tot Wie ze spreekt met Zijn Naam 'Heere der heirscharen', Heere Zebaoth. Voor het eerst in de geschiedenis van Gods volk wordt deze naam hier gebruikt. Wat wil dit dan zeggen? God is de almachtige God, voor Wie er geen onmogelijkheden bestaan. Zelfs de onvruchtbare schoot is voor Hem geen belemmering. Ziet u hoe groot Hanna van de Heere denkt? Allereerst groot van Zijn macht, maar zeker ook groot van Zijn genade voor diepschuldig volk.

Hebben we er met elkaar erg in dat veel zaken die hier genoemd worden, straks terugkomen in Lukas 1? Denk maar aan de komst van de Engel Gabriël tot de maagd Maria. Deze Engel komt haar aanzeggen, aankondigen dat de Beloofde geboren zal worden. En als Maria dan vraagt, hoe dat kan, dan antwoordt de engel dat ze dat maar aan de Heere moet overlaten, want... geen ding zal bij Hem onmogelijk zijn. En Maria neemt net als Hanna zich de dienstmaagd des Heeren. Ook haar begeerte, lust is het om de wil des Heere te doen en zich geheel in Zijn dienst te stellen. We mogen gerust zeggen: Maria en Hanna – twee zuster in de Heere, vervuld van eenzelfde verlangen. Waarnaar? Naar Gods heil.

Innerlijk gesterkt

De komst van dat heil zal ook de wegneming van het oordeel zijn, al heeft het volk door de afval van de Heere zich dat wel waardig gemaakt. Maar ook Hanna ervaart dat oordeel in haar eigen leven, zelfs in haar eigen lichaam. Als ze straks haar lofzang zingt in 1 Sam. 2:6 komt dat terug.

Weet Hanna eigenlijk wel wat ze zegt? Zal het voor haar niet ontzaglijk zwaar zijn om het kind, dat ze nu van de Heere afsmeekt, helemaal aan Hem terug te geven, opdat hij in Zijn dienst zal staan? Overziet zij wel wat dat voor haar kan betekenen? Is het verlangen naar een kind niet veel te hoog gegrepen?

En hoe zal Elkana er over denken? Vindt hij het goed wat Hanna hier belooft? Een gelofte door een vrouw moest in Israël altijd nog de goedkeuring door de man worden goedgekeurd (Numeri 30:7)

We mogen gerust stellen dat Hanna deze gelofte niet in een ogenblik van onbedachtzaamheid heeft gedaan, zoals de richter Jefta. En de goedkeuring van haar man? Daar hoeft ze zich echt geen zorgen over te maken. Hij zal dit absoluut met haar eens zijn. Die innerlijks zekerheid heeft ze. Ze voelt dat haar bede bij herhaling voor Gods aangezicht uitgesproken, ditmaal verhoord zal worden. Zoals eens bij David in Psalm 138:3: 'Ten dage als ik riep zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel. Een stille rust mocht haar deel zijn. De onrust van het gefolterde gemoed verdwijnt. Zo zien we dat er verschil is tussen bidden en bidde. Soms mag ervaren worden onder het bidden dat de Heere hoort. Dan kan er nog niet direct sprake van verhoring en verandering in de omstandigheden zijn. Toch is er dan de stille wetenschap dat de Heere geluisterd heeft. Hoe heeft Hanna dat bidden dan geleerd? Op de leerschool van het lijden. Tegelijk mag dit het bewijs zijn dat het lijden niet tevergeefs is. Gaat de Heere zo'n weg met Zijn kinderen dat laat dit altijd wat na: *'Een vreedzame vrucht der gerechtigheid'* wordt dat in Hebr. 12: 11 genoemd.

Omdat vers 12 tot en met 18 ook bij het gebed horen, neem ik dat gedeelte er ook bij, eigenlijk is dat hoofdstuk 6 van het boekje van ds. Visscher.

Eli, de hogepriester

Hanna wordt pijnlijk gewaar dat ze door de hogepriester is bespioneerd in haar bidden. Vanaf zijn stoel heeft Eli Hanna gadegeslagen. De emoties van Hanna worden door Eli anders beoordeeld. Hij ziet haar aan voor een dronken vrouw, die zich abnormaal gedraagt. Waarom denkt hij dat? Haar lippen bewegen wel, maar ze brengt geen woord uit. Als Eli zijn conclusie getrokken heeft, neemt hij maatregelen. Lees in vers 14: *'Hoelang zult gij u dronken aanstellen? Doe uw wijn van u.'* Terwijl we in het volgende hoofdstuk lezen dat hij zijn zonen niet eens zuur aankeek bij hun zonden, treedt hij nu streng op tegen deze vrouw. Dronken mensen horen hier niet thuis. Als we goed lezen, dat kwam het blijkbaar voor dat mensen – ook vrouwen! – dronken in de tempel/tabernakel kwamen. Eerbied voor deze plaats was er niet. Daarom bestraft Eli Hanna. Wat moet ze eerst doen? Haar roes uitslapen en niet eerder hier weer terugkomen. Ja, daar heeft hij gelijk in; als Hanna inderdaad

dronken is. Is Eli daar wel zo zeker van? Het goddeloos gedrag van zijn zonen ziet hij door de vingers. Een vrouw kan hij blijkbaar wel aan! Helaas is hij niet een hogepriester die iets heeft van de medelijdende Hogepriester, die Jezus heet.

De verdediging van Hanna

De verzen 15 en 16 laten zien dat Hanna zich verdedigt. Op waardige wijze geeft ze Eli antwoord, beseffend dat hij Gods gezalfde is. Toch mag ze de beschuldiging van zich af werpen. Zo eerlijk mogelijk geeft ze duidelijk aan wat er met haar aan de hand is. Dat mag Eli best weten. Wat zegt ze? Ze is niet dronken, maar bitter bedroefd. Ze heeft haar hart uitgestort voor de Heere in een gebed. Ze wijst met beslistheid de gedachte af dat ze zou zijn als een van die vrouwen die in de tempel kwamen, maar niet met heilige bedoelingen. Vrouwen die bij de mensen behoren, die nergens voor deugen. Hanna weet dat die er waren, maar ze distantieert zich daar ver van.

Is dat niet een waardig antwoord? Toch heeft ze nog niet gezegd dat ze om een kind gebeden heeft. Voor zichzelf, maar toch ook niet voor zichzelf. Ze zal het kind afstaan aan de Heere en Zijn dienst. Waarom? Opdat hij in de dienst des Heeren het goede voor het diepgevalen volk mag zoeken.

En dan draait Eli om als een blad aan de boom. Nu gaat hij op geen enkele manier tegen deze vrouw in. Zijn oordeel over deze vrouw is totaal misplaatst. Hij is overtuigd. Al weten we dat Eli veel tekortkomingen heeft, toch mogen we geloven, dat hij de vreze des Heere kent. In Hanna's woorden heeft hij iets van die vreze Gods herkent. Daar zwicht hij voor. Eli moet zichzelf we beschuldigd hebben, dat hij veel te snel, en dat ook nog helemaal ongegrond, zo'n hard oordeel over deze vrome vrouw heeft durven vellen. Het is ook opmerkelijk dat hij niet verder vraagt. Hanna heeft hem ook niet verteld wat zij aan de Heere kwam vragen en Eli doet ook geen moeite om het alsnog te weten te komen. Maar hij zegt nu tegen haar: 'Ga heen in vrede en de God Israëls zal uw bede geven die gij van Hem gebeden hebt.' Ga in vrede – shalom. Een diep Bijbels woord, dat helaas ook vaak uitgehold wordt. Toch is het veel omvattend. Wat is vrede? Innerlijke rust. Niets kan die rust verstoren, het is in alle opzichten goed. Waardoor is dat mogelijk? Omdat de Heere het door Hanne gevraagde zal geven en haar gebed zal verhoren. Weet Eli dat dan? Of bedoelt hij dit als een wens en wordt Hanna weggezonden met de oprechte hoop dat God aan haar gebed verhoring zal schenken? Dat zou mogelijk kunnen zijn. Wij mensen kunnen veel wensen. En het is goed om elkaar het goede ook toe te wensen. We mogen ons afvragen of er in dit geval niet meer in zit. Want Eli zegt niet: Moge de Heere uw bede geven. Het is mijns inziens veel meer, positiever. Zou het mogelijk zijn dat Eli het bij de Heere vandaan weet, dat Hanna's wens vervuld wordt? Eeuwen later heeft een andere hogepriester, Kajafas, die door God gebruikt wordt om een bepaalde voorzegging, een profetie te geven (Johannes 11:51). Dat zou ook mogelijk kunnen zijn. Letten we erop dat Eli niet zomaar een privépersoon is. Hij is een gezalfde ambtsdrager. En in die hoedanigheid kan hij door de Heere gebruikt worden als een soort openbaringsmedium: iemand door middel van wie de Heere bepaalde dingen bekendmaakt. Als dat laatste het geval is, dan heeft Hanna nog een extra grond gekregen, wat ze vanbinnen al wel mag geloven: dat de Heere haar heeft gehoord en dat Hij haar ook zal verhoren. Geloof maar dat Hanna dankbaar is voor deze woorden van de hogepriester.

Hoor maar wat ze zegt in vers 18: *En zij zeide: : Laat uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen.*’ Opnieuw dat woord dienstmaagd, en zo neemt ze afscheid van hem, staat op en gaat naar haar gezin terug.

Wat is Hanna nu een totaal ander mens. *De Bijbel zegt dat die vrouw haars weegs ging, en zij at, en haar aangezicht was haar als zodanig niet meer.* Ze heeft een andere gelaatsuitdrukking. Het blijkt dat de rest van het gezin nog aan de maaltijd zit, waarvan Hanna zo onverwacht is weggelopen. Hoe de maaltijd na haar vertrek is voortgezet, laat zich wel raden. We kunnen ons voorstellen dat het eten niet meer gesmaakt heeft.

Maar... nu is Hanna er weer en ze gaat op haar plaats zitten. Het is duidelijk te zien dat er nu een ‘andere’ Hanna is. Alles is anders, alles is veranderd. Een andere blik in haar ogen, ze doet ook anders en praat anders. Wat is er gebeurd met haar? Elkana kan bijna niet wachten, totdat Hanna vertelt wat er is voorgevallen. Ook Peninna is verbaasd en weet niet hoe ze het heeft. Maar één ding is zeker: deze Hanna kan ze niet meer aan, want zij moet de Heere ontmoet hebben en juist in die ontmoeting heeft ze kracht gekregen om verder te gaan. Het wordt tijd om terug te gaan naar Rama. Ze gaan nog een keer naar het heiligdom, waar bijzondere dingen Hanna te beurt zijn gevallen. De Heere danken en bidden. En dan de terugreis aanvaarden. Over de vertrekkende feestgangers wordt waarschijnlijk de zegen uitgesproken, wellicht Psalm 134:

De HEERE zegene u uit Sion, Hij die den hemel en de aarde gemaakt heeft. Of in de berijming: Dat ’s HEEREN zegen op u daal, Zijn gunst uit Sion u bestraal’; Hij schiep ’t heelal, Zijn Naam ter eer, Looft, loof dan aller heren HEER’.

Laten we dat samen nog zingen! Psalm 134:3